

А.С. Кругова, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т. Мартинюк, д-р наук, проф. (*Сопотська вища школа, Сопот, Польща*)

О.О. Нестеренко, д-р екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ЕЛЕКТРОННІ ТРЕНІНГИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Інноваційною методикою організації самостійної роботи студентів є електронні тренінги, які містять проблемні ситуації та контекстні сценарії реального життя. Вони надають студентові можливість проаналізувати реальне становище факту господарського життя та зрозуміти, як їх теперішні бізнес-рішення можуть вплинути на фінансове становище підприємства у майбутньому. Імітаційні тренінги за своєю природою є схожими на стимулятори процесів. В них студенти стикаються з ситуаціями, які з високим ступенем вірогідності могли б трапитися їм у реальній професійній діяльності, які спонукають їх до активних дій і творчості.

Імітаційні тренінги можна, на наш погляд, вважати одним з найбільш ефективних методів навчання, який на відміну від традиційних ігрових методів (аналіз конкретних ситуацій, рольові ділові ігри, ігрове проектування), дозволяє опрацювати матеріал з однаковою ефективністю як у групі, так і самостійно, використовуючи при цьому новітні телекомунікаційні технології. Робота студентів за такими тренінгами базується на інтерактивній бізнес-симуляції, у якій студент приймає управлінські рішення, базуючись на інформації фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів); управлінської інформації (фінансові дані про сировину та матеріали, грошові кошти, про персонал, про обладнання, звіт з продажу, витрати) та маркетингових даних про ринкову кон'юнктуру. Приймаючи управлінське рішення, студент має змогу побачити, як воно вплине на фінансовий стан та результат діяльності компанії. Викладач при цьому, залишаючись центральною фігурою в процесі навчання, має змогу постійно впливати на студентів, збуджуючи їх інтерес до навчальних дій, а також допомагаючи засвоєнню і подальшому вдосконаленню способів навчання. Студенти у ході виконання завдання проводять дослідження ринку, формують бізнес-план, розглядають різні способи фінансування бізнесу, підбору персоналу та оплати праці, приймають управлінські рішення, щодо цінової політики, обсягів та структури запасів підприємства.

Важливим є той аспект, що цифрове навчання дозволяє також поєднати та застосувати знання, одержані студентами під час вивчення багатьох попередніх дисциплін. Адже згідно з положеннями директиви міжнародних стандартів освіти IFAC сучасні професійні фінансисти окрім надбання фахової майстерності повинні мати знання, що дозволять їм працювати підприємцями, фінансовими аналітиками, чудовими директорами продаж, неогоціантами та спеціалістами з паблік рілейшнз, а також гарними менеджерами. Крім того, фінансист має бачити широку глобальну перспективу для розуміння того суспільства, у якому функціонує бізнес та інші організації. Прикладом такого електронного тренінгу може стати електронна гра з оптимізації прибутку, яка являє собою комплексний дистанційний курс, розрахований на студентів обліково-фінансових, управлінських та економічних спеціальностей, керівників усіх ланок управління, викладачів та слухачів бізнес-школ. Опрацювання курсу дозволяє тому, хто навчається, закріпити теоретичні знання та набуті практичні навички з фінансового аналізу, менеджменту, маркетингу, управління запасами та витратами.

Учасники гри приймають на себе керівництво однією з кількох торговельно-виробничих компаній, які конкурують між собою. Студенти мають надсилати тренеру звіти про управлінські рішення, прийняті протягом певного періоду, оцінювати вплив таких рішень на результати діяльності підприємства, слідкувати за попитом та діями конкурентів та вивести свою компанію на позицію лідера. Натиск робиться на навички, які включають: здібність до дослідницької роботи, до абстрактного логічного мислення, до використання методів індукції і дедукції, до критичного аналізу, до уміння виявляти і долати неструктуровані проблеми в незнайомих умовах і застосовувати навички рішення проблем, що виникають, до уміння визначати і розставляти пріоритети в умовах обмежених ресурсів і будувати роботу з дотриманням жорсткого графіка, здатність адаптуватися до нового.

Навички ж роботи фахівця з людьми припускають його здатність взаємодіяти з іншими особами, формулювати і делегувати завдання, вирішувати конфлікти, вести переговори для досягнення прийнятних рішень з професійних питань і тому подібне. А для того, щоб тренувати ці здібності, необхідний не реальний простір організації, а модельний простір, де можна вільно здійснювати дії, не боячись допустити помилки і потім їх виправляти. Такі електронні комплекси є ефективним педагогічним інструментом, який пропонує викладачеві унікальну платформу для організації самостійної роботи, зворотного зв'язку та заохочення студентів.